

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/222/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118308880
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Maximová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:6118308880.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Maximovej a sudcov JJUDr. Jarmily Čabaiovej a JUDr. Martina Kolesára v spore navrhovateľa: S. A., nar. XX. 9. XXXX, bytom T. XXX, zastúpeného Advokátskou kanceláriou WEBBER LEGAL, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Na rozhladke 2, IČO: 50 680 552, proti odporkyni: Slovenskej sporiteľni, a.s. so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, IČO: 00 151 653, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Mária Grochová a partneri s.r.o. so sídlom Košice - mestská časť Staré Mesto, Bočná 10, IČO: 36 863 017, o zaplatenie sumy 1.028,92 Eur s prísl., o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní odporkyne proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava z 25. januára 2019, č. k. 8Csp/82/2018

rozhodol:

M e n í uznesenie v jeho napadnutom prvom výroku tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z a m i e t a.

Z r u š u j e uznesenie v druhom výroku o náhrade trov neodkladného opatrenia, ako aj vo výroku, ktorým súd prvej inštancie uložil odporkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo výške 33,- Eur na účet Slovenskej pošty, a.s.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rožňava (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) napadnutým uznesením nariadil neodkladné opatrenie, v zmysle ktorého:

Odporkyňa je povinná zdržať sa vykonávania inkasa peňažných prostriedkov z bežného účtu navrhovateľa, vedeného v banke Slovenská sporiteľňa, a.s., číslo účtu: IBAN: T.7 na uspokojenie svojich pohľadávok zo Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, uzavretej dňa 28. 1. 2011 medzi navrhovateľom a odporkyňou a zároveň je odporkyňa povinná zdržať sa požadovania akýchkoľvek platieb od navrhovateľa na uspokojenie svojich pohľadávok zo Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX uzavretej dňa 28. 1. 2011 medzi navrhovateľom a odporkyňou, a to až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej (I).

Ďalšími výrokmi súd prvej inštancie rozhodol, že o nároku na náhradu trov neodkladného opatrenia rozhodne v konečnom rozhodnutí vo veci samej (II) a odporkyni uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo výške 33,- Eur na účet Slovenskej pošty, a.s. do 3 dní od právoplatnosti uznesenia (III).

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení uznesenia uviedol, že žalobou vo veci samej žalobca voči žalovanej domáha zaplatenia sumy 1.028,92 Eur s prísl. titulom bezdôvodného obohatenia na tom skutkovom základe, že medzi žalobcom a žalovanou došlo 28. januára 2011 k uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, označenej ako Zmluva o splátkovom úvere č. 0512979865, predmetom ktorej bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru v prospech žalobcu vo výške 1.590,- Eur, pričom podľa názoru žalobcu je predmetná zmluva v hrubom rozpore so zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a zákonom č. 40/1964 Zb. Občianskym zákonníkom. Podľa

názoru žalobcu v zmluve je neplatná dohoda o odplate (úroky, poplatky) a v prípade, že dohoda o odplate je platná, úver poskytnutý prostredníctvom zmluvy sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Do dnešného dňa žalobca vykonal v súvislosti so spotrebiteľským úverom úhrady v celkovej výške 2.591,23 Eur a hradil aj náklady na doplnkové služby, a to poisťné, k dnešnému dňu spolu v celkovej výške 2.618,92 Eur. Vzhľadom na skutočnosť, že spotrebiteľský úver žalobca považuje za bezúročný a bez poplatkov od samotného počiatku zmluvy, žalobca v predžalobnej výzve zo 6. júla 2018 zaslanej žalovanej v súlade s ustanovením § 566 Občianskeho zákonníka, oznámil, že všetky svoje platby, ktoré historicky na tento spotrebiteľský úver vykonal, vykonal najprv na splátky istiny a až následne na splátky úrokov a iných poplatkov. V zmysle ust. § 559 Občianskeho zákonníka zaplatením splátok vo výške istiny zmluva zanikla a po tomto momente sa veriteľ bezdôvodne obohacoval. Žalobca istinu poskytnutého úveru takto splatil 20. júna 2015. Z tohto titulu vyzval žalobca žalovanú na zaplatenie sumy 1.001,23 Eur. Po doručení predžalobnej výzvy však žalovaná 20. júla 2018 stiahla žalobcovi z účtu ďalšiu platbu vo výške 27,69 Eur. Žalobca má teda nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 1.028,92 Eur s príslušenstvom. Podaním došlým súdu prvej inštancie 27. decembra 2018 žalobca navrhol pripustiť zmenu žaloby - rozšíriť žalobu o sumu 138,45 Eur s príslušenstvom z dôvodu, že napriek predžalobnej výzve a napriek iniciovaniu súdneho konania zo strany žalobcu, žalovaná pokračuje v strhávaní ďalších peňažných prostriedkov z jeho účtu a naďalej sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohacuje. Predmetným podaním taktiež navrhol, aby súd poskytol primeranú ochranu spotrebiteľovi a vydal neodkladné opatrenie v znení: „Žalovaná je povinná zdržať sa vykonávania inkasa peňažných prostriedkov z bežného účtu žalobcu vedeného v banke Slovenská sporiteľňa, a.s., číslo účtu IBAN: IBAN SK5X XXXX XXXX XXXX XXX0 XXXX na uspokojenie svojich pohľadávok zo Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, uzavretej dňa 28. 1. 2011 medzi žalobcom a žalovanou, a to až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Žalovaná je povinná zdržať sa požadovania akýchkoľvek platieb od žalobcu na uspokojenie svojich pohľadávok zo Zmluvy o splátkovom úvere č. 0512979865, uzavretej dňa 28. 1. 2011 medzi žalobcom a žalovanou, a to až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.“ Nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnil navrhovateľ tým, že skutočnosti uvedené v žalobe a dôkazy osvedčujú jeho existenciu a dôvodnosť v plnom rozsahu. Avšak, odporkyňa napriek výslovnej vôli navrhovateľa a napriek tomu, že navrhovateľ prejavil vôľu zmluvu ukončiť a oznámil odporkyňi, že sa na ňom bezdôvodne obohacuje, započítala pohľadávky navrhovateľa voči svojim pohľadávkam a z dôvodov právnej istoty aj vyhlásila predčasnú splatnosť úveru zo svojej strany, naďalej proti vôli navrhovateľa mu bezdôvodne strháva z jeho účtu platby. Navrhovateľ sa nemá voči takémuto postupu odporkyne možnosť brániť inak, ako cestou domáhania sa vydania neodkladného opatrenia, ktorým súd upraví pomery strán tak, že zaviazе odporkyňu, aby sa zdržala inkasovania ďalších platieb od navrhovateľa. K návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia navrhovateľ predložil výpisy z účtu za obdobie od 1. 8. 2018 do 30. 12. 2018 a výpisy o debetných transakciách a poukázal na spisový materiál v spise 8 Csp 82/2018.

3. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd prvej inštancie právne vychádzal z ust. § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 325 ods. 2 písm. d), § 326 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, 2, § 330 ods. 1, § 332 ods. 1, § 335 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z., Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pričom vychádzal zo skutočností, ktoré považoval z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a príloh k žalobe za osvedčené, že navrhovateľ uzatvoril 28. januára 2011 s odporkyňou Zmluvu o splátkovom úvere (úverovú zmluvu) č. 0512979865, na základe ktorej odporkyňa navrhovateľovi poskytla úver vo výške 1.590,- Eur, ktorý sa navrhovateľ zaviazal splácať mesačnými splátkami vo výške 30,60 Eur k 20-temu dňu v kalendárnom mesiaci s tým, že prvá splátka je splatná do 20. 2. 2011 vo výške 5,98 Eur. Z predložených výpisov z účtu žalobcu vyplýva, že navrhovateľ za obdobie od uzavretia zmluvy do 31. 1. 2011 uhradil odporkyňi celkovú sumu vrátane poplatkov a poisťného vo výške 2.618,92 Eur. Predžalobnou výzvou zo 6. júla 2018 navrhovateľ oznámil odporkyňi, že poskytnutý spotrebiteľský úver v zmysle Zmluvy o splátkovom úvere (úverovú zmluvu) č. 0512979865 z 28. januára 2011 považuje za bezúročný a bez poplatkov a keďže ku dňu spisovania predžalobnej výzvy navrhovateľ uhradil odporkyňi sumu 2.591,23 Eur, ktorá prevyšuje poskytnutý úver 1.590,- Eur, má za to, že úver splatil dňa 20. 6. 2015 a preto žiadal vydať sumu bezdôvodného obohatenia vo výške 1.001,23 Eur a zdržať sa akýchkoľvek platieb od navrhovateľa. Z výpisov z účtu za obdobie od 1. 8. 2018 do 30. 12. 2018 vyplýva, že odporkyňa za uvedené obdobie vykonala inkasá splátok spolu vo výške 138,45 Eur. Navrhovateľ v žalobe poukázal na absenciu zákonných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, resp. jej neplatnosť v časti odplaty a má za to, že zmluva o predmetnom úvere je ku dňu podania žaloby celkom splatená, keďže v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Navrhovateľ teda spochybnil samotný hmotnoprávny základ nároku odporkyne. Vzt'ah

medzi navrhovateľom a odporkyňou vzniknutý na základe uvedenej zmluvy je spotrebiteľským vzťahom. Odporkyňa poskytla úver v rámci predmetu svojho podnikania a navrhovateľ vystupoval v zmluvnom vzťahu ako spotrebiteľ. V konaní vo veci samej bude nutné podrobiť zmluvu o spotrebiteľskom úvere súdnej kontrole, či neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a či ich výkonom nedochádza k realizácii nemorálnosti, úžery a nekalosti. Podľa názoru prvoinštančného súdu navrhovateľ osvedčil existenciu právneho vzťahu medzi sporovými stranami a potrebu neodkladnej úpravy pomerov medzi stranami, keďže listinnými dôkazmi - zmluvou o splátkovom úvere, predžalobnou výzvou a výpismi z účtu navrhovateľa, bolo osvedčené, že ku dňu podania návrhu odporkyňa naďalej pokračuje v strhávaní splátok úveru z účtu navrhovateľa. Aby nedochádzalo k vzniku možného bezdôvodného obohatenia v prospech odporkyne na úkor navrhovateľa, súd prvej inštancie považoval za potrebné tomuto zamedziť nariadením neodkladného opatrenia a odporkyňu uložiť povinnosť zdržať sa vykonávania inkasa peňažných prostriedkov z bežného účtu navrhovateľa. Z vecného hľadiska je možné dosiahnuť dočasnú a bezodkladnú úpravu pomerov uložením tejto povinnosti odporkyňi. Ďalšie vykonávanie inkasa splátok by mohlo spôsobiť na strane navrhovateľa ujmu v prípade, ak by bol v konaní vo veci samej úspešný. Naproti tomu, na strane odporkyne takáto ujma nevzniká, pretože, ak bude v konaní úspešná, bude môcť pokračovať v inkasovaní splátok úveru a prípadne domáhať sa svojej pohľadávky podaním žaloby na príslušný všeobecný súd. Z hľadiska proporcionality tak môže odporkyňa takéto obmedzenie zniesť. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel súd prvej inštancie k záveru, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia je dôvodný, a preto mu vyhovel. Výrok o povinnosti odporkyne zaplatiť súdny poplatok z podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd prvej inštancie odôvodnil podľa ust. § 2 ods. 2 a § 4 ods. 2 písm. u) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, pretože navrhovateľ ako spotrebiteľ je v konaní od súdnych poplatkov oslobodený.

4. Uznesenie napadla v rozsahu výroku I. (uložené povinnosti) a výroku III. (závislý výrok o povinnosti na zaplatenie súdneho poplatku) včas podaným odvolaním odporkyňa z dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), c), f) a h) CSP. Vo vzťahu k uloženej povinnosti „zdržať sa vykonávania inkasa“ odporkyňa namietala predovšetkým absenciu nevyhnutnej korelácie medzi nariadeným neodkladným opatrením a predmetom sporu (konania vo veci samej). Stabilná rozhodovacia prax súdov uznáva, že i keď Civilný sporový poriadok upustil od pôvodnej koncepcie Občianskeho súdneho poriadku bezpodmienečnej väzby neodkladného opatrenia na konanie vo veci samej, naďalej platí, že procesné zabezpečenie musí mať vždy nevyhnutne vzťah ku konkrétnemu hmotnoprávnemu nároku (napr. uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 21. novembra 2018, sp. zn. 1Co/373/2018). Uvedené platí ešte viac, ak ide o neodkladné opatrenie nariadené počas konania, keď musí existovať priama súvislosť medzi procesným nárokom žalobcu v žalobe a neodkladnou ochranou, ktorá má slúžiť na jeho zabezpečenie. V konkrétnom prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia však takáto súvislosť absentuje. Bez ohľadu na to, ktoré z alternatívne formulovaných tvrdení prezentovaných v žalobe sa vezme ako rozhodujúce, je žalobný návrh vystavaný na domnienke žalobcu, že žalovaná banka nemá voči nemu v právnom vzťahu založenom zmluvou o splátkovom úvere z 28. januára 2011 právo na zaplatenie úrokov a poplatkov a na tomto základe sa domáha vydania plnenia z údajného bezdôvodného obohatenia. Žaloba teda smeruje výlučne k preskúmaniu platieb, ktoré žalobca už uskutočnil, a to aj po zmene pripustenej uznesením z 25. januára 2019. Súd - viazaný žalobným návrhom (§ 216 ods. 1 CSP) - sa bude v konaní vo veci samej zapodievať výlučne minulými plneniami žalobcu a zisťovať, či boli po práve alebo postrádajú právny dôvod a majú byť vrátené titulom bezdôvodného obohatenia. Aj keby ktorýkoľvek žalobný argument hypoteticky obstál - čo odporkyňa rozhodne popiera - súd nebude autoritatívne určovať bezúročnosť a bezpoplatkovosť spotrebiteľského úveru (žiaden taký žalobný návrh totiž nebol uplatnený). Príslušná otázka síce môže byť významná ako prejudiciálna, nebude však premietnutá do meritórneho rozhodnutia, keďže jej nezodpovedá žiaden žalobný návrh, a teda akékoľvek rozhodnutie o nej nebude ani vybavené atribútom záväznosti (podľa § 228 ods. 1 CSP je záväzný len výrok rozhodnutia, naopak, odôvodnenie záväzné nie je). Nariadené neodkladné opatrenie však nijako neslúži na zabezpečenie procesných nárokov uplatnených žalobou (nárokov z tvrdeného bezdôvodného obohatenia na základe minulých plnení žalobcu). Naopak, navrhovateľ ním cieľi na riešenie svojej budúcej situácie (svojich budúcich plnení, o ktorých sa domnieva, že ich odporkyňa nie je oprávnená inkasovať). S takýmto údajným nárokom navrhovateľa - že odporkyňa nemá a ani v budúcnosti nebude mať nárok na žiadne plnenia mimo istiny úverového záväzku - však nekorešponduje žiaden žalobný návrh. V skutočnosti tak vôbec nejde o neodkladné opatrenie, ktorým by sa zabezpečoval účel prebiehajúceho konania, čo ho diskvalifikuje z hľadiska obligatórnych kritérií neodkladnej ochrany. Ak navrhovateľ zamýšľal dosiahnuť nariadenie neodkladného opatrenia na zabezpečenie iných procesných

nárokov, než o akých sa vedie spor pod sp. zn. 8Csp/82/2018, mal tak urobiť návrhom podaným mimo prebiehajúceho konania, o ktorom by však musel rozhodovať zákonný sudca určený na základe úplne iných pravidiel, než v prípade napadnutého rozhodnutia. Keďže ho však výslovne označil ako súvisiaci so sporom sp. zn. 8Csp/82/2018, nie je možné túto väzbu ignorovať a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia posudzovať odtrhnuto od rozhodujúcich okolností sporu, vrátane starostlivého zhodnotenia, čoho sa vlastne navrhovateľ domáha vo veci samej a ako môže neodkladné opatrenie slúžiť na zabezpečenie účelu ním vymedzeného meritórneho predmetu sporu. Vo vzťahu k uloženej povinnosti „zdržať sa požadovania akýchkoľvek platieb od žalobcu“ odporkyňa namieta absenciu akéhokoľvek tvrdenia právne relevantnej skutočnosti, ktorá by odôvodňovala príslušný návrh. Pre odporkyňu je vrcholne zarážajúce, že súdu prvej inštancie vonkoncom neprekážalo, že navrhovateľ neprodukoval vôbec žiadne tvrdenie, a už vôbec nie osvedčenie, čohokoľvek, z čoho by bolo možné vyvodiť opodstatnenosť tejto časti jeho návrhu. Nešpecifikoval ani len to, aké „požiadavky“ odporkyne mali byť vznesené, ani o nich nepredložil žiadne dôkazné prostriedky (prílohami návrhu boli len výpisy z jeho bežného účtu). Takisto neuviedol, v čom má spočívať protiprávnosť alebo akákoľvek iná neobhájiteľnosť „požiadaviek“ odporkyne (nie z hľadiska obsahu, ale ich samotného uskutočnenia). Je snáď neprijateľné, ak veriteľ vyzýva dlžníka na splnenie jeho záväzku? Odporkyňa odmieta, aby sa už aj úplne štandardný postup zmluvnej strany, vždy navyše vnímaný ako žiaduca predžalobná prax, spochybňoval ako nekalý; v takomto prípade už nejde o ochranu spotrebiteľa, ale o obyčajnú spotrebiteľskú šikanu. Osobitne tu aj akcentuje, že viacero všeobecne záväzných právnych predpisov explicitne očakáva a vyžaduje od banky, resp. od veriteľa v spotrebiteľskom právnom vzťahu, upozornenie v podobe výzvy dlžníkovi, že sa nachádza v omeškanií so splnením zmluvnej povinnosti (napr. § 92 ods. 3 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov). Neupiera navrhovateľovi právo myslieť si čokoľvek - aj úplný nezmysel - o obsahu úverového právneho vzťahu, a rovnako nevyvodzuje voči nemu žiadne dôsledky, že odporkyňu jeho právny zástupca zahltil množstvom korešpondencie, v ktorej prezentuje výsostne účelovú a dogmatickú argumentačnú líniu o údajných nárokoch navrhovateľa. Prečo by však odporkyňa nemala byť rovnocenne oprávnená požadovať od dlžníka splnenie jeho záväzku v takom rozsahu, v akom je presvedčená, že jej prináleží na základe normatívnej právnej úpravy a obsahu zmluvných dokumentov? Žiadna právna domnienka navrhovateľa nemá verejnomocenské atribúty a len to, že navrhovateľ ju odporkyňi komunikoval, nezakladá povinnosť odporkyne správať sa podľa nej. Rovnako ako dlžník, má odporkyňa právo dožadovať sa splnenia povinností z právneho vzťahu, a to nielen súdnou, ale aj predsúdnou alebo mimosúdnou cestou, obzvlášť ak požiadavka odporkyne má podobu prostej listovej alebo elektronickej komunikácie. Navrhovateľ takisto opomína, že záväzné mantinely mimosúdného uplatňovania nárokov zo spotrebiteľských zmlúv sú striktné regulované ustanovením § 9a ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého „Predávajúci ani osoba, ktorá v mene veriteľa alebo vo vlastnom mene vymáha pohľadávky vyplývajúce zo spotrebiteľskej zmluvy, nesmie spotrebiteľa v súvislosti s uplatňovaním alebo vymáhaním pohľadávok osobne navštevovať v jeho domácnosti alebo na pracovisku. Na tento účel je rovnako zakázané akýmkoľvek spôsobom kontaktovať alebo obťažovať spotrebiteľa počas sviatkov, dní pracovného pokoja alebo počas pracovných dní v čase po osemnástej hodine.“ Vo svojom návrhu však navrhovateľ neuviedol žiadnu skutočnosť, ktorá by nasvedčovala porušeniu citovaných zákonných obmedzení. Nie je to však len záležitosť procesnej pasivity navrhovateľa. Ani odôvodnenie napadnutého rozhodnutia neponúka vonkoncom žiadne vysvetlenie, prečo bolo predmetnému návrhu vyhovené. Celé odôvodnenie je venované výroku o povinnosti nevykonávať inkaso a k výroku o zákaze „požadovania platieb“ nie je uvedené vôbec nič. Už len táto okolnosť sama osebe činí príslušnú časť napadnutého rozhodnutia nepreskúmateľnou a arbitrárnou až na úrovni svojvôle. Subsidiárne odporkyňa namieta aj úplnú materiálnu nevykonateľnosť príslušného výroku. Vonkoncom nie je konkretizované, čo všetko má zákaz „požiadaviek platieb“ zahŕňať. Použité slovo „požadovanie“ vykazuje mimoriadne vysokú mieru abstrakcie a v praktickom živote mu môže zodpovedať mnoho rôznych konaní. Z rozhodnutia si nemá odporkyňa ako vytvoriť nevyhnutnú predstavu, akého konania sa vlastne má vyvarovať, aby neriskovala negatívne dôsledky spojené s porušením neodkladného opatrenia. Na ilustráciu neprijateľnosti takéhoto generického enunciátu poukazuje napr. na ustanovenie § 137 CSP, ktoré v rámci regulácie typického obsahu žaloby (žalobných návrhov) spája slovo „požadovať“ so samotným podaním žaloby; inými slovami, súdom uložený zákaz „požadovania akýchkoľvek platieb“ by pokojne mohol znamenať zákaz pre odporkyňu podať žalobu voči dlžníkovi o splnenie povinnosti z úverového právneho vzťahu, čo by, samozrejme, bolo v príkrom rozpore s ústavným imperatívom neodňateľnosti základných práv a slobôd (čl. 12 ods. 1 Ústavy SR), v tomto konkrétnom ohľade práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy SR. So zreteľom na právnu úpravu prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany popiera odporkyňa všetky

skutkové a iné tvrdenia navrhovateľa a navrhuje, aby odvolací súd zmenil uznesenie v napadnutom rozsahu tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne v celom rozsahu.

5. Navrhovateľ ostal v odvolacom konaní nečinný.

6. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie odporkyne ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov [§ 365 ods. 1 písm. b), c), f) a h) CSP], s prihliadnutím na prípadné vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne je dôvodné.

7. Procesné podmienky a predpoklady nariadenia neodkladného opatrenia v civilnom sporovom konaní sú upravené v ust. §§ 324 až 326 CSP, ktoré aplikoval aj súd prvej inštancie.

8. Podľa ust. § 324 ods. 1, 3 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

9. Podľa ust. § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Podľa ust. § 326 ods. 1, 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

11. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že v rámci civilného sporového konania je nariadenie neodkladného opatrenia možné iba na návrh a za splnenia zákonných predpokladov. Neodkladné opatrenie za účelom rýchlej úpravy (§ 328 ods. 2 CSP) pomerov strán môže súd nariadiť, len ak je to bezodkladne potrebné a/alebo existuje obava, že exekúcia bude ohrozená. Týmto predpokladom zodpovedá požiadavka osobitných náležitostí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom podľa zákonného vymedzenia musí jeho navrhovateľ opísať rozhodujúce skutočnosti, odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená. Súd rozhoduje v krátkej dobe bez nariadenia pojednávania, bez výsluchu a bez vyjadrenia protistrany, preto z procesného hľadiska je zásadným obsah samotného návrhu, lebo len z tohto súd pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení môže vychádzať. Z povahy veci vyplýva, že zjavne neodôvodnenému alebo neexistujúcemu nároku nemožno poskytnúť ochranu prostredníctvom neodkladného opatrenia, a preto v návrhu musí navrhovateľ opísať skutočnosti hodnoverne osvedčujúce dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Náležitosti návrhu vymedzuje ust. § 326 CSP. Splnenie aspoň jedného zo základných predpokladov nariadenia neodkladného opatrenia musí teda súd primárne vyhodnotiť na základe návrhu a to z rozhodujúcich skutočností, ktoré navrhovateľ uvádza. Navrhovateľ neodkladného opatrenia teda musí opísaním rozhodujúcich skutočností presvedčiť o potrebe nariadiť neodkladné opatrenie v záujme dosiahnutia ochranného účelu, ktorý je pre tento inštitút charakteristický. To predstavuje aj argumentačnú líniu v zmysle zákonom vyžadovaného odôvodnenia. Po uvedení rozhodujúcich skutočností v návrhu ich musí navrhovateľ náležitým spôsobom osvedčiť. Hodnoverné osvedčenie dôvodnosti a trvania nároku predpokladá jasné, určité a zrozumiteľné skutkové tvrdenia navrhovateľa, predloženie dostupných listinných dôkazov a elementárnu právnu argumentáciu, z ktorých možno vyvodiť záver o vysokej pravdepodobnosti, že chránený nárok je dôvodný a trvá. Pomery, ktoré majú byť neodkladným opatrením upravené, musia mať vždy povahu právnych vzťahov. Potreba úpravy musí byť bezodkladná, čo zahŕňa aj prvok naliehavosti a nevyhnutnosti. V spojitosti so zákonnou požiadavkou osvedčenia práva je nevyhnutné vyporiadať sa aj s otázkou zákonnosti hrozaceho zásahu. Neodkladné opatrenie nemôže teda poskytovať ochranu voči postupu, ktorý je v súlade so zákonom.

12. Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd prvej inštancie vychádzal z toho, že odporkyňa poskytla úver v rámci predmetu svojho podnikania a navrhovateľ vystupoval

v zmluvnom vzťahu ako spotrebiteľ, pričom v konaní vo veci samej bude nutné podrobiť zmluvu o spotrebiteľskom úvere súdnej kontrole, či neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky a či ich výkonom nedochádza k realizácii nemorálnosti, úžery a nekalosti. Podľa názoru prvoinštančného súdu navrhovateľ osvedčil existenciu právneho vzťahu medzi sporovými stranami a potrebu neodkladnej úpravy pomerov medzi stranami, keďže listinnými dôkazmi - zmluvou o splátkovom úvere, predžalobnou výzvou a výpismi z účtu navrhovateľa bolo osvedčené, že ku dňu podania návrhu odporkyňa naďalej pokračuje v strhávaní splátok úveru z účtu navrhovateľa. Aby nedochádzalo k vzniku možného bezdôvodného obohatenia v prospech odporkyne na úkor navrhovateľa, súd prvej inštancie považoval za potrebné tomuto zamedziť nariadením neodkladného opatrenia a odporkyňu uložiť povinnosť zdržať sa vykonávania inkasa peňažných prostriedkov z bežného účtu navrhovateľa.

13. Odvolací súd vyššie uvedené závery súdu prvej inštancie nepovažuje za dostatočné a preto ani za správne. Stotožňuje s odvolacou námietkou odporkyne, spočívajúcou v tom, že vo vzťahu k uloženej povinnosti navrhovateľ neprodukoval osvedčenie akejkoľvek skutočnosti, z ktorej by bolo možné vyvodiť opodstatnenosť jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Nešpecifikoval, aké „požiadavky“ odporkyne mali byť vznesené, ani o nich nepredložil žiadne dôkazné prostriedky (prílohami návrhu boli len výpisy z jeho bežného účtu). Takisto neuviedol, v čom má spočívať protiprávnosť alebo akákoľvek iná neobhájiteľnosť „požiadaviek“ odporkyne (nie z hľadiska obsahu, ale ich samotného uskutočnenia). Za takejto situácie nie je možné dospieť k záveru o osvedčení nároku na nariadenie neodkladného opatrenia len preto, že predmetom konania je nárok uplatnený zo spotrebiteľského vzťahu a navrhovateľ je presvedčený o dôvodnosti svojho nároku.

14. Súd prvej inštancie vychádzal predovšetkým zo skutkového stavu opísaného v žalobe, z ktorého vyplýva, že 28. januára 2011 došlo k uzavretiu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, označenej ako Zmluva o splátkovom úvere č. 0512979865, predmetom ktorej bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru v prospech navrhovateľa vo výške 1.590,- Eur, pričom podľa názoru navrhovateľa v zmluve je neplatná dohoda o odplate (úroky, poplatky) a v prípade, že dohoda o odplate je platná, úver poskytnutý prostredníctvom zmluvy sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Ku dňu podania žaloby navrhovateľ vykonal v súvislosti so spotrebiteľským úverom úhrady v celkovej výške 2.591,23 Eur a hradil aj náklady na doplnkové služby, a to poisťné, k uvedenému dňu spolu v celkovej výške 2.618,92 Eur. Vzhľadom na skutočnosť, že spotrebiteľský úver navrhovateľ považuje za bezúročný a bez poplatkov od samotného počiatku zmluvy, v predžalobnej výzve zo 6. júla 2018 zaslanej odporkyňu oznámil, že všetky svoje platby, ktoré historicky na tento spotrebiteľský úver vykonal, vykonal najprv na splátky istiny a až následne na splátky úrokov a iných poplatkov, pričom istinu poskytnutého úveru takto splatil 20. júna 2015. Z tohto titulu vyzval navrhovateľ odporkyňu na zaplatenie sumy 1.001,23 Eur. Napriek tomu, že navrhovateľ považuje predmetný spotrebiteľský úver za splatený z dôvodu, že už splatil istinu, odporkyňa 20. júla 2018 stiahla navrhovateľovi z účtu ďalšiu platbu vo výške 27,69 Eur.

15. Z vyššie uvedených údajov, z ktorých súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní vychádzal, skutočne nevyplýva, v čom má spočívať protiprávnosť alebo neobhájiteľnosť požiadaviek odporkyne hľadiska ich uskutočnenia a prečo je povinná rešpektovať názor navrhovateľa o tom, zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavretá medzi stranami sporu je bezúročná a bez poplatkov. Pokiaľ sa súd prvej inštancie stotožnil s názorom navrhovateľa o absencii zákonných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere, resp. jej neplatnosti v časti odplaty a o tom, že zmluva o predmetnom úvere je ku dňu podania žaloby celkom splatená, z odôvodnenia napadnutého uznesenia nevyplýva, z akých konkrétnych skutočností by mala tvrdená neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere z 28. januára 2011, predmetom ktorej bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru v prospech navrhovateľa vo výške 1.590,- Eur, vyplývať. Hoci navrhovateľ uviedol, že vykonal v súvislosti so spotrebiteľským úverom úhrady v celkovej 2.618,92 Eur, z odôvodnenia napadnutého uznesenia nevyplýva, aká bola výška poplatkov a zmluvných úrokov, osobitne s ohľadom na dobu splatnosti úveru, ktorá bola medzi stranami sporu dohodnutá (v danom prípade bol predmetný úver navrhovateľovi poskytnutý zjavne na dobu 10 rokov). Aj pri nízkej finančnej gramotnosti by malo byť každému spotrebiteľovi zrejmé, že celkové náklady poskytnutého úveru stúpajú úmerne dĺžke dohodnutej doby splatnosti, preto je vždy nutné prihliadať na konkrétne okolnosti sporu. Lehota splatnosti úveru nemá totiž vplyv len na výšku mesačných splátok, ale podstatným spôsobom sa podpisuje aj na celkovom preplatení úveru počas celej splatnosti. Čím dlhšia doba splácania úveru je dohodnutá, tým viac spotrebiteľ úver preplatí na úrokoch. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia však nevyplýva, aby sa súd prvej inštancie aj touto otázkou aspoň v hrubých rysoch zaoberal.

16. Odvolací súd preto nezdieľa názor súdu prvej inštancie o osvedčení nároku na nariadenie neodkladného opatrenia v tejto veci, preto považuje za potrebné uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým bolo návrhu vyhovené, zmeniť a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietnuť. Vzhľadom na uvedený záver odvolacieho súdu a na hospodárnosť konania sa odvolací súd ďalšími odvolacími námietkami odporkyne už nebude zaoberať.

17. S poukázaním na vyššie uvedené skutočnosti a právne zdôvodnenie, odvolací súd v súlade s § 388 CSP uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o nariadení neodkladného opatrenia zmenil tak, že návrh zamietol. Zároveň bolo potrebné preskúmať aj ďalšie výroky ako výroky súvisiace, t.j. aj výrok, v ktorom súd prvej inštancie vyslovil, že o nároku na náhradu trov neodkladného opatrenia rozhodne v konečnom rozhodnutí vo veci samej a výrok, ktorým súd prvej inštancie uložil odporkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Pokiaľ ide o výrok (II) o trovách konania, odvolací súd konštatuje, že tento je vzhľadom na ustanovenie § 262 ods. 1 CSP, na základe ktorého je súd povinný o nároku na náhradu trov konania rozhodnúť aj bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, zjavne obsolentný. Preto odvolací súd uznesenie v uvedenom II. výroku o trovách konania zrušil v súlade s ust. § 389 ods. 1 písm. d) CSP, pretože nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, neexistovali. Podobne, odvolací súd v súlade s ust. § 389 ods. 1 písm. d) CSP zrušil uznesenie aj vo výroku, ktorým súd prvej inštancie uložil odporkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok za návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, pretože nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, odpadli.

18. O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 262 CSP).

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, a to z dôvodov uvedených v ust. § 420 CSP. Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch uvedených v ust. § 429 ods. 2 CSP.